

חבר הוועדה המייעצת של בנק ישראל.
 כמה חברים אחרים בוועדה של בנק ישראל:
 ● **ח"כ המפד"ל מיכאל חזני**, שהוא יו"ר הנהלת בנק הפועל המזרחי;
 ● **אברהם זכרסקי**, מנהל בנק הפועלים;
 ● **יהודה חורין**, יו"ר מועצת המנהלים של יב"ח-ק"ל, הקשור בעיסוק הפרטי עם של מנצח ים-ישיור וחבריו;
 ● **דניאל רקנאטי** מבנק דיסקונט.
 ★ ★ ★
למה צריך להפסיד?

גיד "בנק ישראל", דויד הורוביץ, מצא דרך אלגנטית כיצד להעניק עזרה כספית כבדה לבנק איגוד מכספי משלם המיסים הישראלי. דרך זו קרויה "נכיון מיש" נה", והיא אינה נהירה בדרך כלל לסתם אוחזים.

פירוש המונח: הבנק המרכזי רוכש מ" הבנק המיסחרי שטרות של לקוחותיו, ועל ידי כך מזרים אליו כסף. פעולה זו היא חוקית, אך במקרה הזה שימש המונח "נכיון מישנה" מטרה להלוואה בסך שלמעלה מ-10 מיליון לירות, שניתנה מקופת בנק ישראל לקופת בנק איגוד, שלא כנגד שטרות מס-ריים רגילים, אלא כנגד שטרות של איגוד בעצמו.

כלומר: בנק איגוד קיבל מהמדינה הלוואה גדולה בתנאים נוחים — בריבית נמוכה וריבית הגרבי שנים.
 נגיד הבנק הממלכתי נקט בדרך זו, למרות שחברי ועדת הכספים של הכנסת קבעו מפורשות, כי אינם מסכימים שבנק ישראל יאמן לו שיטה להיחלץ לעזרתם של בנקים

גם פורררר עצמו הסתפק, שבועות מספר

לא מחייבת כמיליונר

פירוטה משלך

לפני מלחמת ששת הימים, בהערה קצרה כזו, מבלי לפרשה, כשנשאל על זהותו של הלקוח הגורם קשיים, השיב השבוע זיס העולם הזה: "אינני יודע מי זה. יכול להיות שהכוונה אלי, אבל אני אחד לא אמר לי זאת."
 אולם פורררר והנהלת בנק לאומי הבינו, כי צריך להראות ללקוחות שלהם, כי בכל זאת עושים משהו כדי שפרשות כאלה לא תשינינה. לכן הוחלט בהנהלת בל"ל, בדיון סודי, להקים ועדת חקירה פנימית לביור עסקות בנק איגוד-זיס.
 ניהול החקירה הוטל על חבר הנהלת בל"ל מתל-אביב, ברוך יקותיאלי, המשמש עתה כיועץ כלכלי ליד הצבא בגדה המערבית. הוא גמר כבר מזמן את חקירתו, אולם המסקנות שלו נשמרו בסוד.

הנהלת איגוד, תוך תיאום עם בל"ל, לא רצתה כי המסקנות יפורסמו סמוך לעזרה שהעניק בנק ישראל, שכן אז היה הדבר עלול לגרום לבהלה ולפגיעה באמון מצד הלקוחות. לכן נשמרו המסקנות בסוד, ושום פעולה לא ננקטה.
 רק השבוע התפוצץ העניין, כשנודע ש-מנהלו הכללי של בנק איגוד הודה מתפסיד. לאחר שנים של שרות נאמן באיגוד, נורק מנהלו, יוסף פוט, לכלבים. את מקומו תפס פקיד בכיר וחתיק של בל"ל — וילהלם האוק.

פוט גזר על עצמו השבוע אלם. לא היה לו מה לומר לציבור. סגנו, עסקן ספורט לעת מצוא בשם אליעזר לרנר, שהיה לו חלק נכבד בניהול העסקות עם זיס, ושיצא נקי מהשיחור שנעשה בבנק איגוד, השתמט מתשובה. הוא טען השבוע באוזני כתב העולם הזה: "כי נושא כזה בכלל לא מעניין את הציבור".
 ואילו ארנסט יפה, אחד ממנהלי בל"ל,

יהודה זיס: האיש שידע לנצל את הבנקים

דלק וגם בקע (היהלומים). אני מפעיל אותם.
 רמת-חיי של הביזנסמן זיס, הנוהג עד היום במכונת אמריקאית מהודרת, שלא מתאימה לבעל חובות של מיליונים, עוררה בחוגי הבנקאות שמועות שונות. אחת מהן חוזרת בעקשנות במקומות שונים: בנק איגוד מממן למעשה את הוצאותיו השוטפות של זיס, כדי להגן עליו מפני נושים פוטנציאליים. כי מה יקרה לאיגוד, אם עובר סכום פעוט יחסית יוכרו זיס כפושט-רגל? או יגזרו התקנות האחרונות שלו לראות אי פעם קצת כסף מניס.
 זיס מכחיש זאת. גם הנהלת איגוד מכחישה זאת. אולם רמת-החיים של זיס נשאת עדיין תעלומה ללא פתרון. בעיקר כשעל חלק מרכושו של זיס ישנו בכלל ויכוח בינו לבין איש עסקים אחר — אהרון גוטוירט — מי הוא בעליו באמת, וכן בגלל העובדה שחובותיו של זיס לאיגוד הם רק חלק מכלל חובותיו לבנקים ולגורמים אחרים.

★ ★ ★
חבית ללא תחתית

זלם זיס עצמו הוא רק צד אחד ב-פרשה.
 העובדה שידע לעשות רושם על מנהלי בנקים ועל אנשי-עסקים, אינה חזקה לגנותו. גם העובדה שבחר לו תמיד להיות מיוצג על-ידי עורכי-דין ששמו לבד עשוי לפתוח דלתות במדינה (כמו משרד עורכי-הדין של חיים צדוק, לשעבר שר המסחר והתעשייה, וכן עו"ד מיכאל פירון, שותפו לשעבר של שר-המשפטים יעקב שמשון שפירא) אין בה כדי להרשיע אותו.
 לכל היותר אפשר לומר שטיפש מי ש מתרשם מדברים כאלה, כשאין מאחוריהם בטחונות של ממש.
 הצד החשוב של הפרשה הוא דווקא הצד של בנק ישראל.
 פורררר, זה ששראהוצר פינחס ספיר אמר עליו פעם כי הוא "איש שרוצה לבלוע הכל", יכול אמנם לרשום לזכותו הישג: הוא הצליח להוציא סיוע כספי כבד מ-בנק ישראל. אך בנק ישראל עצמו חייב על כך הסבר לציבור.
 קופת מדינת ישראל הספיקה לכסות בשנה האחרונה גרעונות והפסדים רבים. היא עשתה זאת בזאת פרויקט-וונג ובאלרן, היא עשתה זאת בבנק קרדיט. היא זרקה את כספה על צי"ם, על רסקו, ועל סומרפין של הלוי. עתה עשתה זאת גם באיגוד.
 הרוקטור פורררר הסביר פעם, כי "אסור לי לטעון שהצליח את המולדת, ולכן אין לי דיוידנדות". והי זה זכותו.
 אולם אין זו חובתה של המולדת לעזור לו בכך. קופתה אינה חבית ללא תחתית.

הודה, כי השינויים בהנהלת איגוד "לא קשורים אך ורק עם זיס".
 יפת צדק, איגוד הסתבך בשנים האחרונות גם עם יהלומנים אחרים. סך החובות ה-קשים של איגוד נאמדים על-ידי יודע-דבר, ב-25 מיליון לירות.

"היתה חולשה מסויימת באיש הנהלת בנק איגוד", הסביר השבוע, "ומצאנו לנוחן לחזק את הנהגה שלו בכל המישורים. פוט העדיף, מסיבות אישיות, לא לקחת חלק בכך. אבל אם יהליט שנות את דעתו — הדרך פתוחה לפניו. אנחנו, על כל פנים, נציע לו עמדה נאותה".

ומה עם ועדת החקירה הפנימית?
 "זה אינו לפירסום!"

★ ★ ★
תעזומה ללא פתרון

ך כך, בעוד שפוט נורק, ובעוד שקופת איגוד המלאה מכספי בנק-ישראל, חי לו, הרחק מכותרות העיתונים, איש-העסקים השקוע בחובות המיליונים.
 יהודה זיס: "אין לי שום קשר עם התפטי רותו של פוט, ובכלל, שום חוב מן החובות שלי אינו נחשב לאכזר. הכל שאלה של זמן".
 כמה זמן? זאת אין איש יודע. לא פורררר, לא פוט ואפילו לא זיס עצמו.
 זיס ממשיך להתחיק בירת-פאר, באחד הרחובות היקרים של תל-אביב — רחוב כ"ט בנובמבר. בתקופת זוהרו לא היה לו קשה לרכוש שתי דירות, וליצור מתעשה החדרים שלהן דירה אחת, רחבת-ידיים.
 וגם עתה לא נאלץ להצטמצם. "בכלל", אמר השבוע העולם הזה, "אין אמת כאילו אינני פעיל יותר בעסקים. הכל עובד בצורה רגילה. גם עדי (התכשיטים), גם התחנה (הי